

EL VEL DE VAIXTÍ

«Innocent com Jesucrist, que va morir pels homes,
ella es va sacrificar per les dones.»

FLAUBERT, *Les temptacions de sant Antoni*

La reina Vaixtí va preparar un convit per a les dones a la casa del rei Assuer.

El pati del palau resplendia com les postes de sol. El paviment de nacre i de pedres negres era vermell de roses. Les columnes de marbre estaven engarlandades d'estramonis. Per sobre dels llits d'or, tremolejaven els cortinatges verds, blaus i blancs, penjats amb cordons de bissus* a diverses anelles d'argent.

El convit va durar set dies. Les esclaves abocaven beure en recipients de malaquita cisellats de diferents maneres, i no s'escatimava el vi reial.

El setè dia, Vaixtí, que envoltaven les princeses de Pèrsia i de Mèdia i les dones dels notables i dels capitosts de les províncies, escoltava les intèrprets. Cantaven la força i la saviesa de les reines de l'Índia, que tenen com a amants les serps glauques.

Vaixtí tenia un rostre bell com la nit. Les celles superbes li dibuixaven un arc triomfal. Les parpelles se li abaixaven, solemnes com les parpelles violetes de la son. I els seus ulls negres, on Etiòpia resplendia d'un cap a l'altre, eren immensos països desconeguts.

Les intèrprets van callar. Una vella esclava jueva va explicar la llegenda d'Iblís i d'aquella Lilit que va ser creada abans d'Eva i que va ser la primera dona.

* S'anomenen bissus els filaments marronosos que secreten alguns mol·luscs bivalves i que els serveixen per arrapar-se a les roques. Antigament, es filaven i se n'obtenia un teixit molt valuós.

«... I Lilit, menyspreant l'amor de l'home, es va estimar més abraçar-se amb la serp. Per això Lilit està castigada fins a la fi dels segles. N'hi ha que l'han vista, sota clars de lluna plens de melangia, plorant sobre les serps mortes. És com els somnis sobrenaturals dels solitaris. Turmenta la candidesa dels sons amb visions oníriques. És el defici, és el desig, és la perversitat. Ben segur que Lilit està castigada fins a la fi dels segles, ja que mai res no li sadollarà la fam de posseir l'absolut.

—Jo hauria estat Lilit —va pensar en veu alta la reina Vaixtí.

—Iblís, igual que la seva companya mortal, està maleït, oh sobirana. Iblís és l'astre decebut que sucumbeix en les tenebres. Perquè va voler ser l'igual de Déu.

—Jo hauria estat Iblís —va pensar en veu alta la reina Vaixtí.

—Iblís és el primer que va ser vençut, oh sobirana... Perquè Iblís va voler l'impossible.

—M'agraden els que són vençuts —murmurà Vaixtí—. M'agraden tots els qui sedueix l'impossible.

La vella jueva, que sabia interpretar el curs del temps, semblava que volgués recollir-se. Vaixtí va esmicolar un lotus rosa.

... Un esclafit de riures féu trontollar les columnes de marbre i féu tremolar el nacre i el pòrfir del paviment. Eren els cortesans, que la magnificència del rei havia embriagat. El rei, amb el cor alegre per l'efecte del vi, els atiava.

Vaixtí va abaixar les parpelles per dissimular el menyspreu al fons de les seves ninetes etiòpiques. El seu cos exhalava les aromes i l'oli de mirra i els perfums que solien fer servir les dones.

Els cortinatges verds, blancs i blaus es van obrir... Vaixtí es va tapar la cara amb un vel gris guarnit de berils, que semblava un crepuscle marí.

Els set eunucs que servien el rei Assuer van entrar amb les seves passes silents. Les princeses de Pèrsia i de Mèdia van parar de xiuxiuejar i de murmurar... Els homes es van agenollar als peus de la reina Vaixtí i la van assabentar de l'ordre del rei Assuer. A través del vel gris, Vaixtí se'ls va mirar amb els ulls enso-pits com els dels lleons.

Durant el silenci que es va produir després de les paraules dels missatgers, es va sentir una rosa que s'esfullava.

Vaixtí es va llevar del llit d'or i va parlar, dreta i majestuosa:

—Oh princeses de Pèrsia i de Mèdia, el rei Assuer ha orde-nat a Mehuman, a Bizetà, a Harbonà, a Bigtà, a Abagtà, a Zetar i a Carcàs, els set eunucs que el serveixen, que li portin al davant la reina Vaixtí, amb la corona reial cenyida, perquè ensenyi la seva bellesa als diferents pobles i als notables...

Es va fer un silenci angoixant. De fet, l'ordre del rei Assuer era una cosa sense parangó en la història dels perses i dels medes, i en la història de l'Índia, i en la història dels etiòps. Perquè la mirada impura dels homes no ha de profanar el misteri del rostre femení.

Vaixtí va continuar en una veu molt lenta:

—Vet aquí la resposta de la reina Vaixtí al rei Assuer: «Quan la reina Vaixtí va rebre a través dels eunucs l'ordre del rei Assuer, la reina Vaixtí es va negar a anar-hi.»

Els eunucs es van enretirar. Totes les cares havien canviat. Una princesa persa va deixar caure la copa en què havia begut, i el vi del rei es va escampar sobre el pòrfir i el nacre del pa-viment... El vi del rei es va escampar, vermell com una riuada de sang. La vella jueva es va estripar el vestit i es va colpejar el pit:

—Malastrugança, oh reina, per a tu i per a nosaltres!

Tota enravenada, i com una estàtua de marbre amb els ulls de pedres negres, Vaixtí va parlar així a les princeses de Pèrsia i de Mèdia:

—No mostraré nu el meu rostre sagrat davant l'agombolament de cortesans embriagats. La mirada impura dels homes no ha de profanar el misteri del meu rostre. L'ordre del rei Assuer és un ultratge al meu orgull de dona i de reina.

La vella jueva va agafar un peveter on cremaven diversos perfums, va cobrir-se amb cendra el cap blanc i es va lamentar.

—La rebel·lió és una cosa funesta, oh reina! Pensa en la rebel·lió d'Iblís... Pensa en la rebel·lió de Lilit... Pensa en el càstig etern de Lilit i d'Iblís!

—Tant se val! —digué aleshores la reina Vaixtí. I va pronunciar aquestes paraules solemnes—: No he pas actuat així pensant només en el rei Assuer... Ja que totes les dones s'assabentaran de la meva acció i diran: «El rei Assuer havia ordenat que li portessin al davant la reina Vaixtí, i ella no hi va anar.» I, des d'aquest dia, les princeses de Pèrsia i de Mèdia sabran que ja no són les serventes dels seus esposos i que l'home ja no és amo a casa seva, sinó que la dona hi és lliure i mestressa en igualtat de condicions.

Les princeses de Pèrsia i de Mèdia es van aixecar i es van mirar amb uns altres ulls, on brillava l'orgull de l'ésser alliberat.

La vella jueva continuava lamentant-se...

Els cortinatges verds, blancs i blaus es van obrir una segona vegada. I van tornar a aparèixer els set eunucs del rei Assuer.

El set eunucs, Mehuman, Bizetà, Harbonà, Bigtà, Abagtà, Zetar i Carcàs, van parlar a la reina Vaixtí de la manera següent:

—Oh reina, quan el rei ha sentit la resposta de la reina Vaixtí al rei Assuer, s'ha enrabiada molt, s'ha posat fet una fúria. Ales-

hores el rei s'ha dirigit als savis que saben interpretar el curs del temps. Tenia al seu costat Carxenà, Xetar, Admata, Tarxix, Meres, Marsenà i Memucan, set prínceps de Pèrsia i de Mèdia, que veuen la cara del rei i que són els primers al seu reialme. «¿Quina llei, ha dit, s'ha d'aplicar a la reina Vaixtí per no haver complert el que el rei Assuer li ha manat a través dels eunucs?» Memucan ha respost davant el rei i els prínceps: «La reina s'ha comportat malament no només envers el rei, sinó també envers tots els prínceps i tots els súbdits que viuen en totes les províncies del rei Assuer. Perquè totes les dones s'assabentaran de l'acció de la reina, i això farà que menyspreïn els seus esposos. Diran: "El rei Assuer havia ordenat que li portessin al davant la reina Vaixtí, i ella no hi va anar." I des d'aquell dia les princeses de Pèrsia i de Mèdia que s'hauran assabentat de l'acció de la reina l'explicaran a tots els capitosts del rei: això provocarà molt de menyspreu i de ràbia. Si el rei ho considera adient, que es publiqui de part seva i que s'inscrigui entre les lleis dels perses i dels medes, amb la prohibició de transgredir-la, una ordenança reial segons la qual Vaixtí no es mostrarà més davant el rei Assuer, i el rei atorgarà la dignitat de reina a una altra que sigui millor que ella. L'edecte del rei es difondrà a tot el reialme, per molt gran que sigui, i totes les dones retrans honor als seus esposos, des del més ben situat fins al més humil.»

El rei i els prínceps van aprovar aquell parer.

Les princeses de Mèdia i de Pèrsia ploraven en silenci.

Vaixtí es va aixecar i, amb un gest altiu, es va treure del cap la corona reial. També es va treure les perles del coll, els safirs transparents dels dits, els berils dels braços i les maragdes de la cintura. Es va desfer dels vestits de bissus tenyits de porpra, i es va posar la túnica estripada de la vella jueva. Tot seguit es va ce-

nyir el cap amb lotus roses i es va embolcallar tota ella amb el seu vel crepuscular.

—¿On vas, mestressa? —va sanglotar la vella jueva, proster-nada.

—Me'n vaig al desert, on els éssers humans són lliures com els lleons.

—Mai cap home no ha tornat del desert, mestressa, i mai cap dona no s'hi ha aventurat.

—Potser m'hi moriré de gana. Potser m'hi moriré engolida per les feres. Potser m'hi moriré de solitud. Però, d'ençà de la rebel·lió de Lilit, sóc la primera dona lliure. Totes les dones s'as-sabentaran del meu acte, i totes les qui a la llar són esclaves del seu marit o del seu pare m'envejaran en secret. Pensant en la meva rebel·lió gloriosa, diran: «Vaixtí va rebutjar ser reina per ser lliure.»

I Vaixtí se'n va anar al desert, on les serps mortes ressusciten sota els raigs de la lluna.